

Hà Nội ‘nỗ lực’ vẽ hai quy hoạch trong năm 2022

Trần Huy Ánh - Ủy viên thường vụ Hội Kiến trúc sư Hà Nội

Sau hai năm khởi động lập Quy hoạch Thủ đô theo Luật Quy hoạch 2019 vẫn chưa được phê duyệt nhiệm vụ, Hà Nội lại triển khai điều chỉnh tổng thể Quy hoạch chung đã được phê duyệt từ năm 2011 (gọi tắt là QH 1259).

Quy hoạch mới 'bao trùm' các quy hoạch cũ, mới

Tháng 3.2020, Hà Nội khởi động lập Quy hoạch Hà Nội thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045 (Quy hoạch Thủ đô) theo Luật Quy hoạch 2019. Đây là quy hoạch tích hợp, đảm bảo sự thống nhất và đồng bộ trong định hướng phát triển và liên kết giữa các ngành, lĩnh vực nhằm phát huy được tối đa về tiềm năng, lợi thế của ngành, lĩnh vực, các quận, huyện, thị xã để phát triển nhanh và bền vững.

Thành phố giao Sở Kế hoạch và Đầu tư chủ trì phối hợp với các bên liên quan thực hiện trong 24 tháng.

Tháng 5.2021, Hà Nội giao Sở Quy hoạch Kiến trúc chủ trì rà soát, đánh giá hiện trạng lập, thực hiện quy hoạch, các dự án theo QH 1259; lồng ghép Điều chỉnh tổng thể QH 1259 theo Luật Quy hoạch đô thị này với Quy hoạch Thủ đô theo Luật Quy hoạch (tích hợp đa ngành) do Sở Kế hoạch và Đầu tư chủ trì⁽¹⁾.

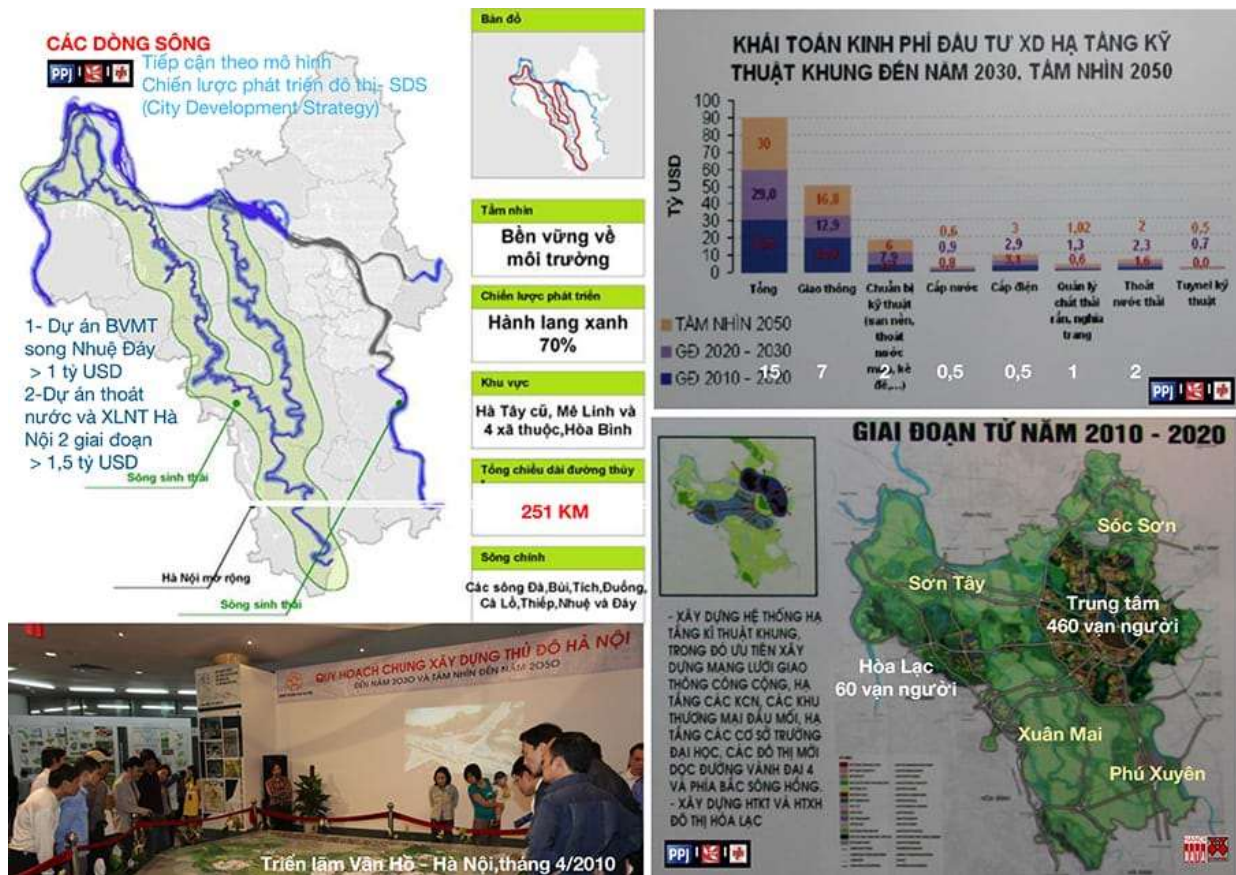
Trong khi chưa có hai bộ quy hoạch mới thì Hà Nội đã phê duyệt 33/35 đồ án quy hoạch phân khu theo quy hoạch cũ (QH 1259). Câu hỏi đặt ra là quy hoạch tổng thể chưa xong thì các dự án đầu tư đã giao – nếu xung đột với quy hoạch mới thì dự án có dừng lại không hay là dự án sẽ là cơ sở để định ra đầu bài/ điều kiện từ đó hợp thức, lồng ghép vào sơ đồ tổng thể?

Quy hoạch mới do những đơn vị cũ thực hiện theo cách cũ?

Nhiều nội dung trong QH 1259 sau 10 năm không thực hiện, nay đã lỗi thời, thậm chí cản trở tiến trình phát triển thì sẽ phải điều chỉnh như thế nào? Ví dụ đã vẽ ra 10 tuyến đường sắt đô thị dài 460 km, mục tiêu đến 2020 hoàn thành 5 tuyến dài 289 km nhưng đến 2021 mới có 13,5km lăn bánh (đạt 4,7%) thì có cần thay thế? Vẽ 5 đô thị vệ tinh, riêng Hòa Lạc đầu tư hàng tỷ USD, vài năm nữa vẫn chỉ có vài vạn sinh viên (< 5% dân số dự kiến)?

Hà Nội mới công bố chuyển đổi 4 huyện ngoại thành lên quận, theo mô hình “thành phố trong thành phố” thì các đô thị vệ tinh, sinh thái vẽ trong quy hoạch cũ sẽ còn tồn tại không? Hàng tỷ

USD đầu tư thoát nước và xử lý nước thải: mưa to vẫn úng ngập, ô nhiễm tràn lan... sẽ điều chỉnh mới sao? Những bất cập trên cho thấy cần phải có phương pháp nghiên cứu, triển khai quy hoạch mới theo những phương pháp mới và rất cần sự hỗ trợ của công nghệ hiện đại như: phân tích ảnh viễn thám, công nghệ phân tích số hóa với sự hỗ trợ của trí tuệ nhân tạo (AI) mới có thể đáp ứng khối lượng công việc lớn. Đặc biệt là Quy hoạch Thủ đô theo Luật Quy hoạch 2019 nhiều thách thức hơn, do phương pháp tích hợp đa ngành còn quá mới mẻ với cả bộ máy quản lý, thực hiện, tư vấn...

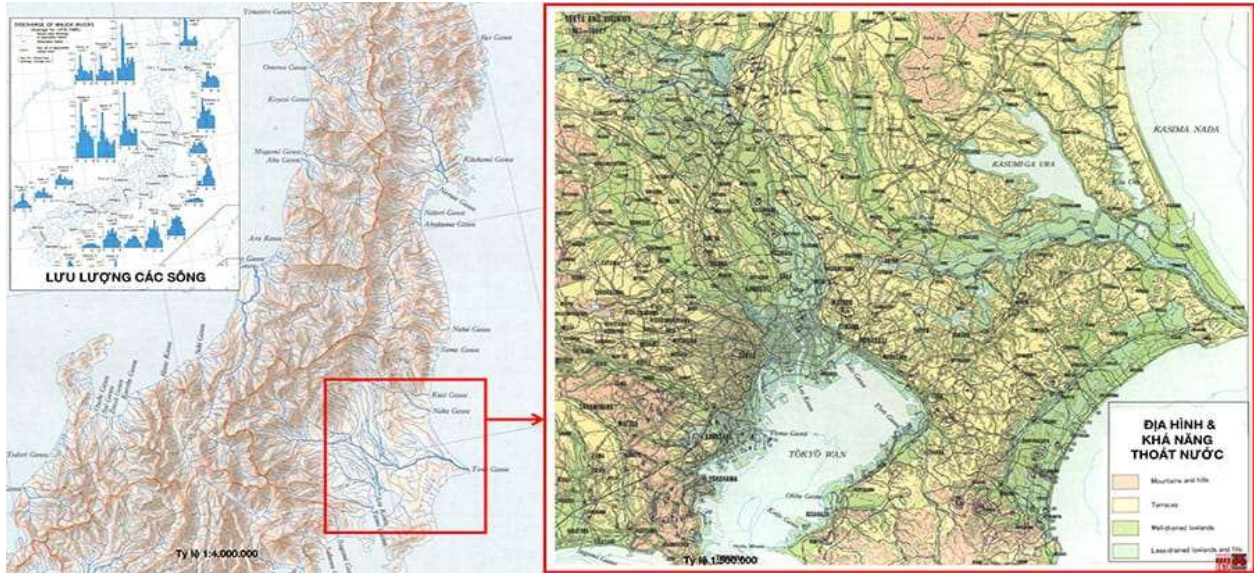
Quy hoạch chung Hà Nội công bố trước khi phê duyệt (tháng 4.2010). Cho đến năm 2022 nhiều nội dung chưa thực hiện và/hoặc thực hiện không đạt kết quả hoặc chỉ đạt 4-5%.

Nguồn HanoiData&City Solution

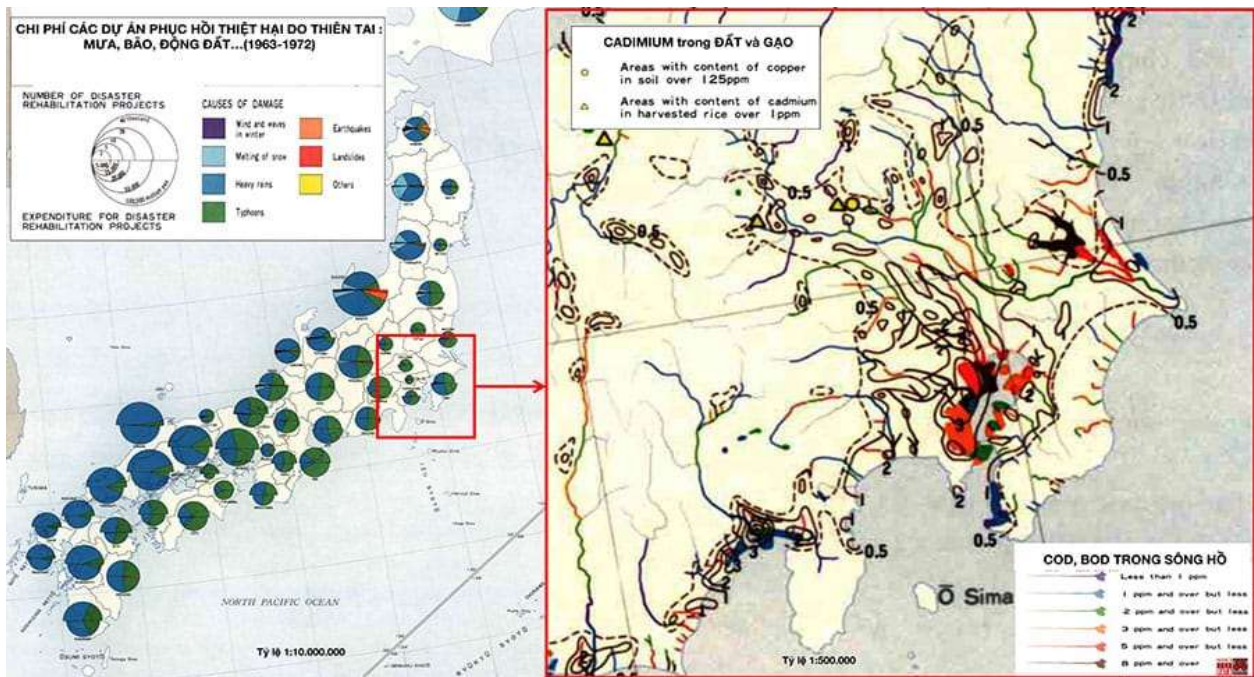
Sau 5 năm ban hành Luật Quy hoạch (từ 2017) vẫn chưa rõ phương pháp triển khai, quy trình thẩm định đánh giá, công cụ thực hiện... Để thực hiện loại hình mới này phải có nhiều chuyên gia, chuyên sâu đa ngành cùng phối hợp thực hiện theo cách mới. Đáng tiếc là vấn đề này vẫn do các chuyên gia đơn nghề vẽ quy hoạch theo lối cũ. Vậy nên, sau gần hai năm giao thực hiện Quy hoạch Thủ đô, Hà Nội chưa có bước tiến đột phá nào. Có một thông tin có thể tham khảo, đó là

năm 2015, Ban soạn thảo Luật Quy hoạch 2019 đã tham quan tại Nhật Bản và được giới thiệu tư liệu “tích hợp đa ngành” trong Atlas Quốc gia Nhật bản. Chất lượng quy hoạch dựa trên nền tảng tổng hợp thông tin đa dạng rồi mới bổ sung đáp ứng những nội dung mới với sự tính toán/ lựa chọn khoa học cẩn trọng chứ không phải vẽ ra viễn cảnh viễn vông/ bất khả thi.

Tư liệu Atlas Quốc gia Nhật Bản cung cấp thông tin địa hình các sông, lưu lượng nước từng tháng và khả năng tiêu thoát. Nguồn Hanoidata&City Solution

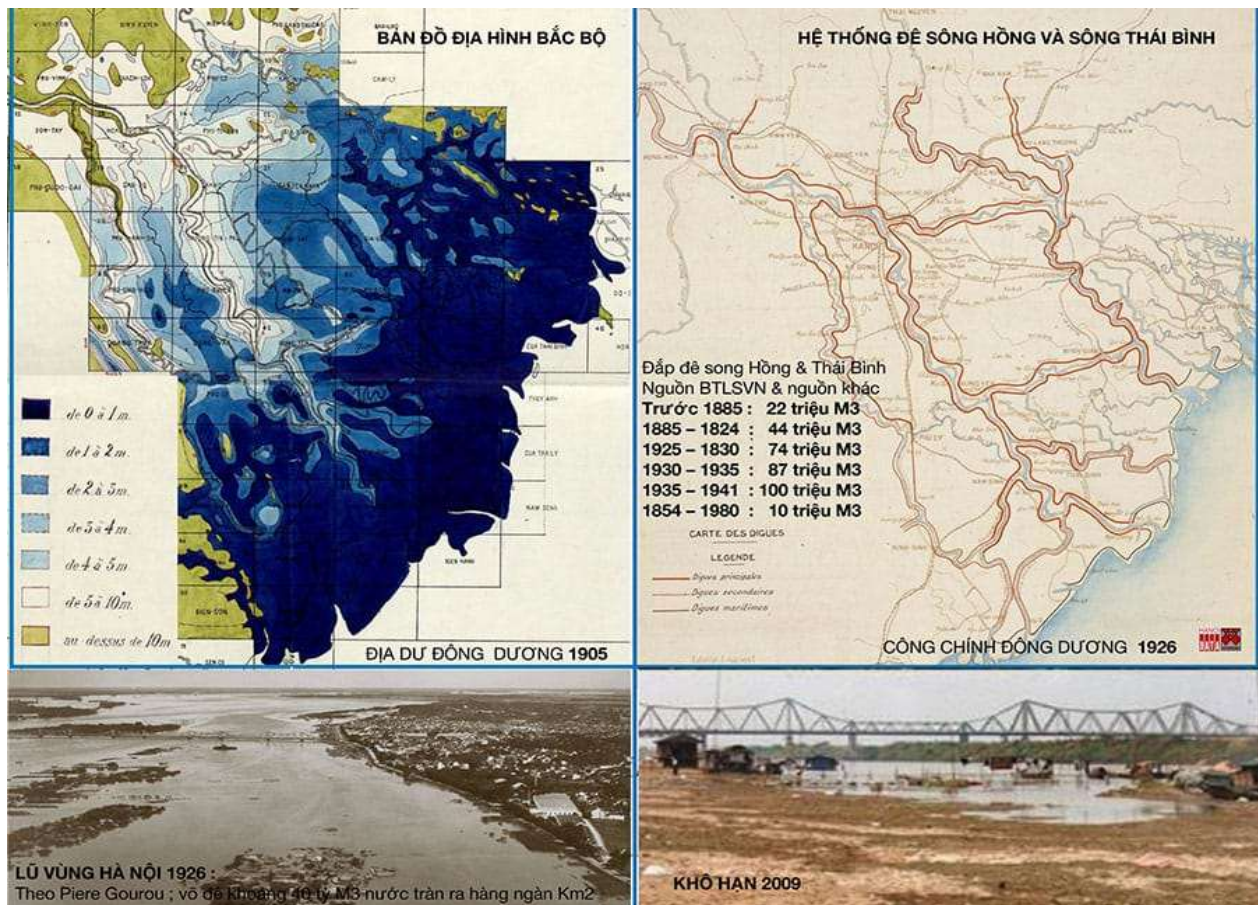
Thông tin chi phí khắc phục thiên tai tại các địa phương; Mức độ ô nhiễm nước các sông và ô nhiễm đất ảnh hưởng đến lúa gạo. Nguồn Hanoidata&City Solution

Phân khu sông Hồng tuân thủ Quy hoạch Thủ đô và Quy hoạch điều chỉnh tổng thể

Năm 2007 Hà Nội trưng bày viễn cảnh thành phố bên bờ sông Hồng, tuy còn nhiều tranh cãi nhưng cũng được gộp vào nghiên cứu chung QH 1259. Quy hoạch phân khu sông Hồng và sông Đuống là hai miếng ghép cuối cùng của 35 quy hoạch phân khu Hà Nội, liên quan đến sông Hồng nên phải tuân thủ Quy hoạch đề điều và phòng chống lũ lụt, phê duyệt 2016.

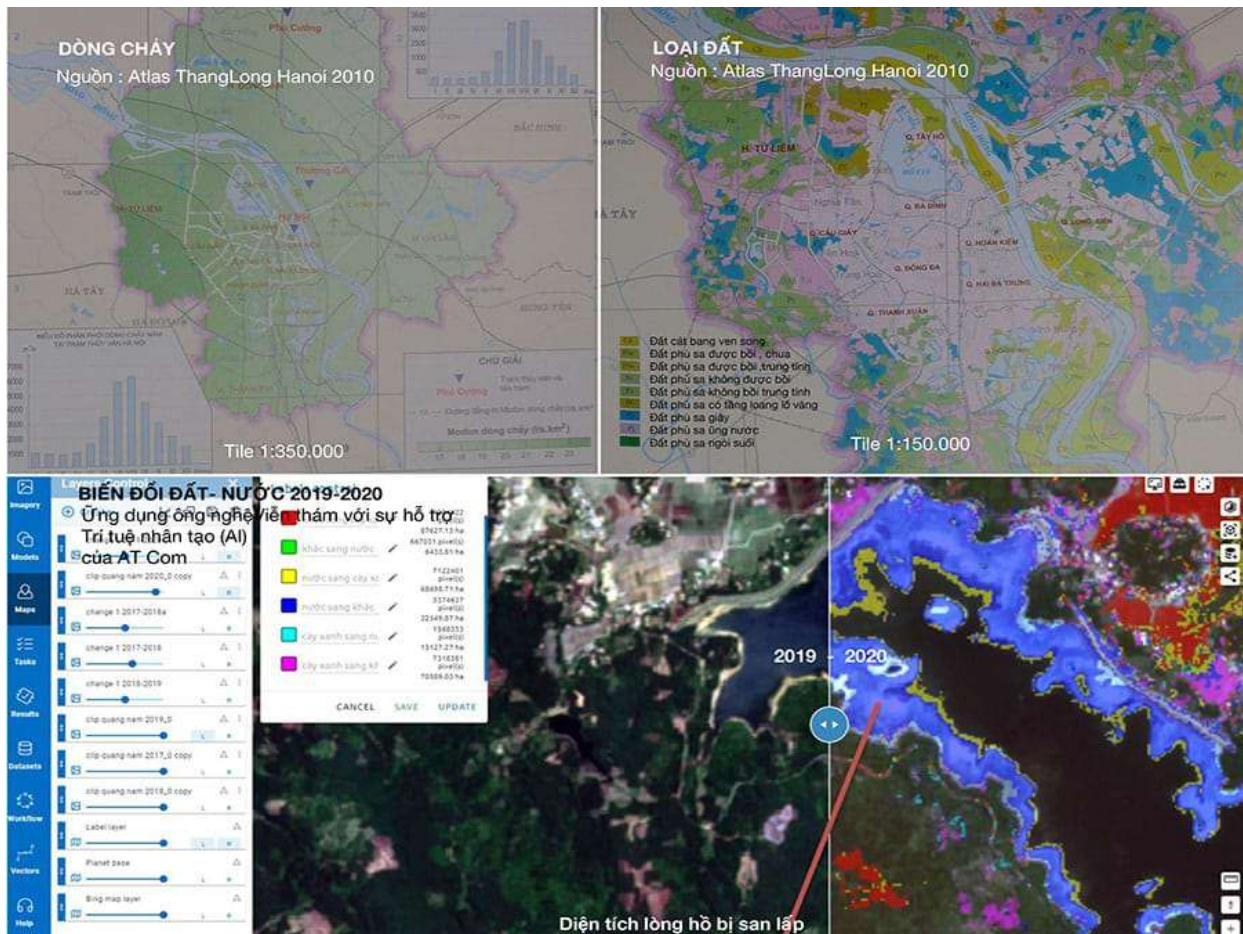
Theo Luật Quy hoạch 2019, Bộ NN &PTNT còn đề nghị Hà Nội lập phương án phòng, chống thiên tai và ứng phó với biến đổi khí hậu trong quy hoạch Thủ đô, trong đó “xác định các loại hình thiên tai, tác động từng khu vực trên địa bàn; Phân vùng rủi ro thiên tai như: lũ, lũ quét, ngập lụt, hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn, sạt lở đất, sạt lở bờ sông, suối”...⁽²⁾.

Thông tin về địa chất/ thủy hệ sông Hồng trong Atlas Hà Nội 2010... còn sơ sài, lạc hậu vì vậy cần tiếp cận địa lý hiện đại bằng công nghệ viễn thám và chuyển đổi số trong phân tích với sự hỗ trợ của trí tuệ nhân tạo - AI - giải pháp do AT.Com đã triển khai tại Việt Nam.

Để lập được phương án này cần có tư liệu toàn diện về thủy hệ sông Hồng từ nước ngầm đến nước mặt trong mùa cạn và mùa lũ; tổng lượng nước sạch và nước bẩn, nước ngọt và nước mặn - nguy cơ ngày càng nghiêm trọng khi nguồn cạn dần, nước biển dâng cao xâm nhập mặn ngày càng sâu vào đất liền. Nhu cầu dùng nước của 30 triệu người sống trong lưu vực sông Hồng và sông Thái Bình cũng cần xác định rõ trong chiến lược đảm bảo an ninh nguồn nước Quốc gia trước thách thức do biến đổi khí hậu và 80% nước sông Hồng nhận được bên ngoài lãnh thổ...

Tất cả trông chờ vào “Quy hoạch Tài nguyên nước lưu vực sông Hồng - Thái Bình đến năm 2030, tầm nhìn đến 2050” do Bộ Tài nguyên và Môi trường chủ trì thực hiện. Tuy nhiên, nhiệm vụ quy hoạch phê duyệt năm 2018 nhưng đến nay vẫn chưa công bố⁽⁶⁾. Không rõ sông Hồng có bao nhiêu nước thì không thể xác định diện tích hành lang thoát lũ, lưu trữ nước mùa cạn và diện tích cần thiết để giữ nước, bảo tồn sự sống của hàng chục triệu người Việt hôm nay và ngày mai.

2 Sơ đồ thủy hệ và thiết kế hệ thống đê sông Hồng - Thái bình hơn 100 năm trước và những thách thức hiện tại ngày càng khắc nghiệt .. trong khi các cơ quan liên quan rất bị động.

Tác giả và đoàn soạn thảo Luật Quy hoạch tới thăm quan học hỏi bài học Quy hoạch tích hợp đa ngành tại Nhật Bản (thành phố Tokyo & Yokohama). Nguồn HanoiData&City Solution

Vội vàng vẽ đô thị, khu dân cư vào vùng đất nằm trong đê bảo vệ sông, lỡ giao đất cho doanh nghiệp làm bất động sản hay khu vui chơi thương mại thì còn đâu đất công trữ nước sạch nuôi sông cho 30% dân số quốc gia? Điều khó hiểu hơn là chưa rõ nước sông còn nhiều hay ít; giao thông thủy/ bộ còn chưa rõ cần khai thông bế tắc ở đâu thì sao lại gấp gáp tuyển chọn thiết kế để lập dự án làm cầu đất tiền đôi đất bãi ven sông giá rẻ?

Dự án thu hồi do không phù hợp Luật Đầu tư thì vội đổi sang mô hình khác, “nỗ lực” thì vẽ trang trí cầu trong khi công trình chưa được bố trí ngân sách đầu tư trung hạn - chưa thực sự

bức thiết sao phải vội vàng thực hiện khi còn nhiều ẩn số chưa được giải đáp?

Để trả lời các câu hỏi trên, Hà Nội cần công bố công khai toàn bộ thông tin liên quan đến các quy hoạch phân khu (đã duyệt nhưng chưa có bản vẽ kèm theo); Quy hoạch Thủ đô, Điều chỉnh tổng thể quy hoạch 1259... để cộng đồng chuyên gia tất cả các lĩnh vực kinh tế xã hội cùng soi xét, phát hiện ra những hạn chế, thiếu sót trong các bản quy hoạch, cùng bàn thảo tháo gỡ thay vì loay hoay bởi cách làm có vẻ phân tách, rời rạc, lúng túng như hiện tại.

Nguồn tham khảo và trích dẫn:

(1) Tháng 3.2020 - Kế hoạch lập Quy hoạch theo Luật Quy hoạch 2017 <https://luatvietnam.vn/xay-dung/ke-hoach-65-kh-ubnd-chuan-bi-lap-quy-hoach-thanh-pho-ha-noi-182015-d2.html>

Tháng 5.2021 - Kế hoạch điều chỉnh tổng thể Quy hoạch chung - https://pbgdpl.hanoi.gov.vn/tin-noi-bat/-/asset_publisher/sxBNLsQSLyY8/content/ha-noi-trien-khai-lap-ieu-chinh-tong-the-quy-hoach-chung-xay-dung-thu-o?_101_INSTANCE_sxBNLsQSLyY8_viewMode=view

(2) Tháng 9.2021 - <https://thuvienphapluat.vn/cong-van/Tai-nguyen-Moi-truong/Cong-van-5858-BNN-PCTT-2021-phuong-an-phong-chong-thien-tai-489677.aspx>

(3) Tháng 1.2018

- http://sotnmt.hanoi.gov.vn/index.php?option=com_content&view=article&id=13841&catid=12&Itemid=130

Tháng 1.2022 - <https://kinhtedothi.vn/sua-luat-de-go-nut-that-cho-quy-hoach-thu-do.html>